

Od ozaveščanja do dejanj

Dnevi Zemlje (Eko dnevi) kot celostni model udejanjanja ciljev trajnostnega razvoja v osnovni šoli

Barbara Rebec Smrdel
OŠ Franceta Bevka Ljubljana

Mednarodna konferenca programa Ekošola
OŠ Jožeta Gorjupa, Kostanjevica na Krki, 30. maj 2026

Potek predstavitve

- **Izhodišče in cilji**
- **Model: celoletno delo in Eko dnevi**
- **Opis dejavnosti in potek**
- **Posebnosti in priporočila za prenos**
- **Spremljanje učinkov**
- **Zaključek in viri**

Izhodišče: od poznavanja k ravnanju

Ključno vprašanje: kako okoljske vsebine postanejo navade in del šolske kulture?

- **Učenci pogosto poznajo pravila, ne razvijejo pa trajnih navad.**
- **Trajnost mora biti vključena v redni učni proces.**
- **Eko dnevi delujejo kot letna kulminacija celoletnega dela.**
- **Učenci postanejo soustvarjalci rešitev in sprememb.**

Cilji in povezava s CTR

- Razvijati okoljsko pismenost in odgovorno ravnanje.
- Povezati učne vsebine z vsakdanjimi odločitvami.
- Krepi medvrstniško učenje in skupnostno odgovornost.
- Ustvariti vidne rezultate: razstave, piktograme, modele, vrt.

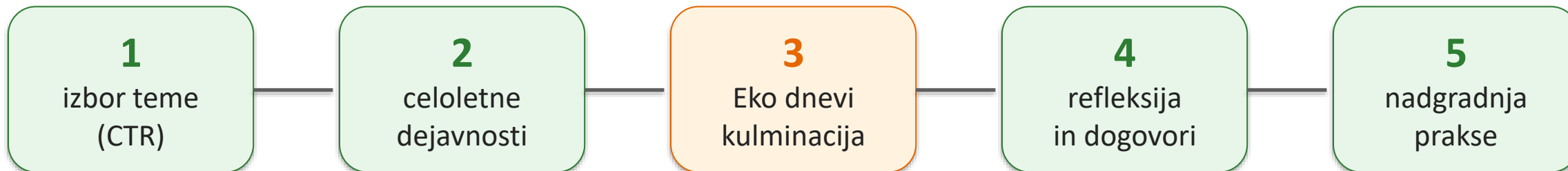
CTR 6
voda

CTR 12
poraba

CTR 13
podnebje

CTR 15
ekosistemi

Model v šolskem letu

Trajnost ni ločen projekt, temveč del učnega procesa.

Eko dnevi pokažejo, kaj se je gradilo skozi leto.

Vidni izdelki in dogovori ostanejo v šolskem prostoru.

Celoletno delo: trajnost v vsakodnevni praksi

- Ekodetektivi: vrstniško opozarjanje in spremljanje ločevanja odpadkov in ozaveščanje ostalih učencev.
- Eko branje: razumevanje okoljskih tem.
- Šolski vrt: učenje na prostem.

- Skrb za čistočo na igrišču.
- Hrana ni za tjavendan: odgovorno ravnanje s hrano.
- Ponovna uporaba: menjava oblačil.
- Zbiralne akcije papirja, pokrovčkov in baterij.

Eko dnevi: kaj, kdo in kako

Kaj?

- Izbrana tema v povezavi s CTR.
- Delavnice, razstave, poskusi.
- Vidni izdelki in šolski dogovori.

Kdo?

- Vsi razredi 1.–9.
- Učitelji in učenci.
- Celotna šolska skupnost.

Potek

- Uvod v temo.
- Dejavnosti po stopnjah.
- Predstavitev in refleksija.

500 učencev: celotna šola (vsi učenci 1.–9. razreda in učitelji).

Primer 1: Svetovni poziv k podnebnim ukrepom

CTR 13 • povezave s CTR 6, 12, 15

- Razstava o podnebnih ukrepih.
- Branje in pogovor: Zemlja je dobila vročino.
- Podnebni tek s simboličnim prenosom
»Zemlje« ter izdelovanje štafetnih palic.

- Menjava oblačil in izdelki iz odpadnega blaga.
- Visoke grede in delo na šolskem vrtu.

Primer 2: Voda je naše bogastvo

CTR 6 • povezava s CTR 12

- Ideje za varčevanje z vodo.
- Piktogrami za skrbno ravnanje s pitno vodo.
- Model čistilne naprave in poskusi z vodo.
- Razmislek o posredni rabi vode (virtualna voda).

Primer 3: Gozdovi in krožno gospodarstvo

CTR 15 • CTR 12

- Spoznavanje dreves na šolskem igrišču.
- Eko bralna značka in razstave ob dnevu gozdov.
- Ustvarjanje iz odpadnih materialov.
- Ponovna uporaba tekstila in embalaže.

Posebnosti in zanimivosti modela

- Učenci niso le poslušalci, temveč izvajalci in promotorji sprememb.
- Šolski prostori postanejo učni prostor: avla, igrišče, vrt.
- Razstave in izdelki podaljšajo učinek po Eko dnevju.
- Skupnostne akcije krepijo občutek odgovornosti.
- Eko vrt postaja trajno učno okolje na prostem.

Spremljanje učinkov: naslednji korak

- **Kratke ankete pred/po dejavnostih: znanje, odnos, namera ravnanja.**
- **Spremljanje kazalnikov: odpadki, voda, energija, odpadna hrana.**
- **Dokumentiranje izvedb: scenariji, fotografije, izdelki.**
- **Opisna opažanja učiteljev in Ekodetektivov.**
- **Primerljivost med leti brez pretirane administracije.**

Priporočila za druge šole

- **Začnite z eno skupno temo, vezano na CTR.**
- **Določite minimalni skupni nabor ciljev po starostnih stopnjah.**
- **Vključite dejavnosti, ki so že del šolske rutine.**
- **Poskrbite za vidnost rezultatov v skupnih prostorih.**
- **Vnaprej načrtujte refleksijo in spremljanje učinkov.**

Zaključek

Eko dnevi imajo največji učinek, kadar niso osamljen dogodek, temveč vrh celoletnega procesa.

- **Trajnost postane del šolske kulture.**
- **Učenci razvijajo razumevanje, odgovornost in konkretne navade.**
- **Model je prenosljiv, če je prilagojen realnosti posamezne šole.**
- **Ključni izziv ostaja sistematično, a izvedljivo spremljanje učinkov.**

Viri in literatura: strokovni okvir

Avguštin in Kregar (2022) – podnebni cilji in vsebine v VIZ

Banjac idr. (2022) – izkustveno učenje

Krathwohl (2002) – revidirana Bloomova taksonomija

Resnik Planinc in Ogrin (2018) – VITR

ZRSŠ (2025) – šolski eko vrtovi

Polni bibliografski podatki so navedeni v strokovnem članku.

**Hvala za pozornost.
Vprašanja?**